# אגרות הראי"ה – כרך א' – אגרת קל

## תמצית האגרת

**תאריך ומקום:** ז' ניסן תרס"ח – יפו
**נמען:** ועד המושבה ראשון לציון

פסק בסכסוך שכנים על חלוקת קרקע (דין 'גוד או אגוד'). הרב קוק לא מצא מקום להחיל את הדין, אבל אם הוועד יבטיח לבעלים דרך כניסה ויציאה, הרב קוק לא יקבל עוד קובלנות על החלטת הוועד.

### עיקרי הדברים

- דין 'גוד או אגוד'.
- הבטחת דרך כניסה ויציאה.

### נוסח האגרת

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], ז' ניסן תרס"ח[4].

לכבוד הועד הנכבד בראש"ל[5] ת"ו, שלו'[6].

עכבתי יותר מדאי את תשובתי ע"ד[7] שאלתם, בנידון ו'-טו' חזרתי על צדדים וצדי צדדים, למצא מקום להניח בזה דין גוד או אגוד, ולא מצאתי. אמנם אם באמת, בלא נטיה של חפץ להיטיב לשום צד, יבין כבוד הועד, שלמר ו' ישאר דרך של כניסה ויציאה, גם אם דרך זה ינטל ממנו ע"י[8] גוד או אגוד, אז אף שאין לי יסוד לדין זה, מ"מ[9] לא אקבל עוד קובלנא משום צד על מעשי הועד בזה ע"פ[10] החלטת גוד או אגוד. יותר מזה איני יכול לדון בעסק זה, כי המשפט לאלהים הוא.

ברגשי כבוד וברכת ד' מציון, אשר במשפט תפדה,

**הק' אברהם יצחק ה"ק הנ"ל**

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א'–ד'

---

1 ב"ה – ברוך השם
2 עה"ק – עיר הקודש
3 ת"ו – תבנה ותכונן
4 תרס"ח – השנה תרס"ח (1907/1908)
5 בראש"ל – בראשון לציון
6 שלו' – שלום
7 ע"ד – על דבר
8 ע"י – על ידי
9 מ"מ – מכל מקום
10 ע"פ – על פי